

ХОМЕОПАТИЯ: ИСТОРИЯ, СТАНДАРТИ И ПРОУЧВАНИЯ

Петко Загорчев¹, Татяна Бойкова²

1. МБАЛ-Шумен, email: pzagor4ev@abv.bg
2. ФОЗ МУ-Варна, МЦ Младост, Варна, email: matevi@gbg.bg

Резюме: *Хомеопатията е сред най-широко разпознаваните и прилагани методи за интегративна медицина. Дисциплината е с дългогодишна история на емпирично постигнати резултати, солидно подкрепени от множество проучвания в световен аспект.*

Цел на тази разработка е обобщаването на историята на метода, кратък обзор на регулациите за приложението ѝ по света и на достъпните проучвания в индексирани източници.

За целта е проведен литературен обзор на референтни бази данни. Релевантните проучвания са изложени в статията.

Налична е солидна база от над 7000 публикации, 116 от тях за период от последната година. Публикациите включват фундаментални и клинични изследвания.

Хомеопатията е широко разпространен метод от интегративната медицина със множество подкрепящи приложения и проучвания. Съвременните насоки трябва да бъдат върху разширяването на обзора на наличните изследвания.

Ключови думи: хомеопатия, история, изследвания, регулации.

HOMEOPATHY: HISTORY, STANDARDS AND RESEARCH

Petko Zagorchev¹, Tatyana Boykova²

1. MBAL-Shumen, email: pzagor4ev@abv.bg
2. Faculty of public health, MU-Varna, MC Mladost, Varna, email: matevi@gbg.bg

Abstract: *Homeopathy is one of the most widely recognized and applied methods of integrative medicine. It is a discipline with a longstanding history of empirical results, which are solidly backed by ample research on the topic on a global scale.*

The aim of this article is to provide a summary of the methods history, a short review of the regulations of its application around the world and of the available research in indexed databases.

A literature review of reference databases was conducted with the aforementioned aim in mind. Relevant studies have been disclosed in the article.

A solid base of over 7000 publications is available, 116 of them for the period of the last year. These publications include fundamental studies and clinical studies.

Homeopathy is a widely distributed integrative medicine methods with many studies condoning it's use. Contemporary research should be focused on broadening the scope of available knowledge on the method.

Keywords: homeopathy, history, research, regulations.

1. Въведение

Новото столетие показва на човечеството, че въпреки напредналите технологии в диагностиката и лечението, много проблеми в остриите и хроничните патологии все още не са решени. За интегративна медицина започна да се говори от началото на 21-ви век и тя все по-бързо се налага като медицината на бъдещето. Това е медицинска практика, която използва и успешно съчетава терапевтични методи, както от конвенционалната, така и от комплементарната медицина, с цел постигане на оптимално здравословно състояние. Спрямо рамките на европейският проект “CAMbrella”, хомеопатията влиза в рамките на термина интегративна медицина. [1]

2. Цел, задачи и методи

Целта на това проучване е създаването на кратък обзор на историята на хомеопатията, на регулациите, касаещи приложението ѝ по света и на наличните научни изследвания, подкрепящи приложението ѝ. За целта е проведено търсене на статии в референтни бази данни. Търсенето в PubMed дава над 7000 положителни резултата. Част от описаните резултати са включени в обзора на световната история и стандартите за регулация.

3. Резултати и обсъждане

История

Хомеопатията е метод на лечение с дългогодишна история. Терминът произлиза от гръцките думи ὁμοιος (hómoios: - подобен) и πάθος (páthos: - страдание, болест). Хомеопатията е холистичен подход лечение, с основен принцип „подобното се лекува с подобно“ (similiasimilibus curentur). Методът е създаден през 1796г. от немския лекар Самуел Кристиан Ханеман. Той е първият лекар в историята на медицината, провел клиничен експеримент със здрави изпитатели за да установи фармакологичното действие на различни лекарствени вещества, както и е първият лекар, изградил завършена система за провеждане на клинични експерименти с лекарствени средства. Ханеман е първият лекар в историята на съвременната медицина, който изказва твърдението, че психичните болести са по същество болести на тялото и трябва да се лекуват като всички други болести с показаните за конкретния болен лекарства. Съзателят на хомеопатията е първият лекар, прозрял факта, че болестите са динамично разстройство на здравето и затова лекуване означава не отстраняване на болести, а възстановяване на здравето чрез специфична стимулация на естествените защитни механизми на организма.

Стандарти и регулация

Хомеопатията се използва в световен мащаб, но националните регулаторни рамки и мястото на хомеопатията в националните системи на здравеопазването се различават в отделните страни. Според българското законодателство хомеопатията е неконвенционален метод за благоприятно въздействие върху индивидуалното здраве. По данни на Световната здравна организация (СЗО) хомеопатията е част от широко използваните видове терапии на ТМ/САМ (традиционна медицина/комплементарна алтернативна медицина), НМ (неконвенционална медицина). Според българското законодателство хомеопатичният метод може да се прилага само от магистри по „Медицина“ и/или „Дентална медицина“. Това гарантира компетентната оценка на състоянието и адекватния избор на лечение за

пациентите. Лекарят преценява дали и в каква степен хомеопатичната терапия е подходяща за пациента, както и носи отговорност за предприетото лечение. [2]

Хомеопатичните лекарства са регистрирани като лекарствени продукти и подлежат на регулация както другите лекарства. Предлагат се единствено в аптечната мрежа. Разработката и производството на хомеопатичните медикаменти се осъществяват във фармацевтични лаборатории при спазване на всички стандарти в съвременната фармация. Медикаментите са в Европейската фармакопея и в съответните фармакопеи на страните членки.

Проучвания

В Pub med има повече от 7000 публикации с положителен ефект на хомеопатията. Част от тях са в областта на фундаменталните проучвания - изследвания на действието в биологични системи, изследвания на динамизацията /важна част от производствения процес на хомеопатичните медикаменти, изследване на физико-химичните свойства на хомеопатичните разреждания. Друга част са клиничните изследвания - демонстриране на ефективността на хомеопатичните медикаменти с клинични наблюдения и проучвания, биологични ефекти ин vivo и ин vitro, демонстриране на безопасността и толеранса на хомеопатичните медикаменти. Само през последните две години /2020-2021/ има 116 публикации - 51% - клинични проучвания, 45% - фундаментални и 4% - във ветеринарната медицина.

ЕРІ 3

ЕРІ 3 – проучването представлява многоцентрово проспективно кохортно проучване в работата на общопрактикуващи лекари във Франция за период от 11 години. Проучването включва 825 практики и 8559 пациенти. Обособени са три групи лекари:

- Група, която не изписва хомеопатични медикаменти (контрола)
- Група, която изписва конвенционални и хомеопатични медикаменти (смесена)
- Група, която изписва на първи избор хомеопатични медикаменти. (хомеопатична)

Трите кохорти на заболяванията включват най-честите причини за посещаване на общопрактикуващи лекари във Франция, а именно:

- Смущения на съня, тревожност и депресивни състояния
- Мускулно-скелетни болки
- Инфекции на горните дихателни пътища

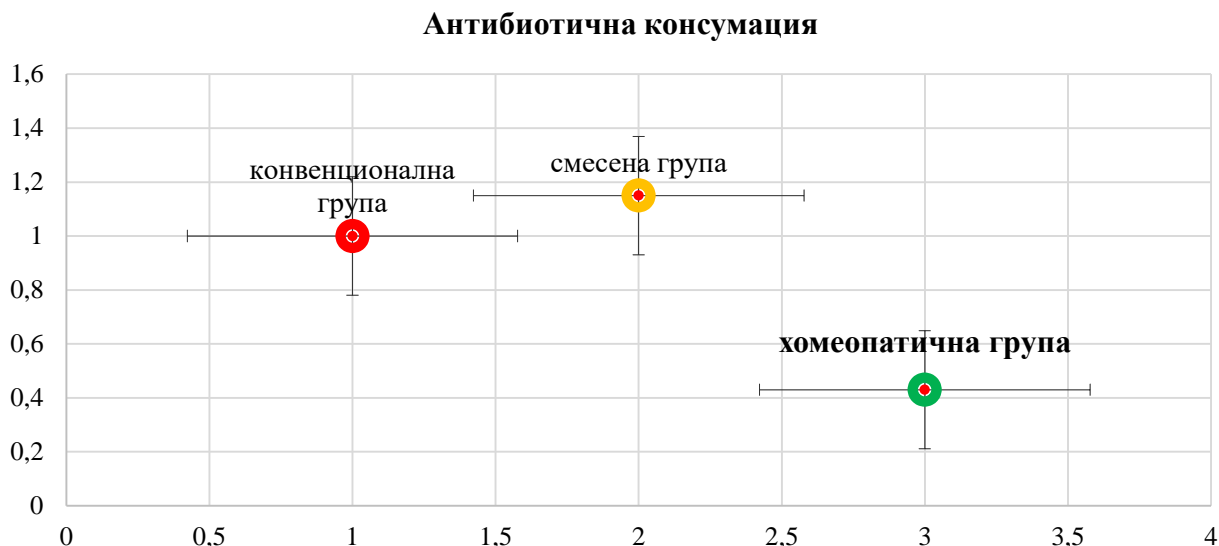
Резултати:

При лекарите с хомеопатична практика се установява до 71% по-малко предписани психотропни медикаменти при терапия на тревожни и депресивни разстройства и до 75% по-малко предписани психотропни медикаменти при терапия на смущения на съня в сравнение с останалите две групи лекари, при еднакво добро повлияване на пациентите. [3][4]

При лекарите с хомеопатична практика се установява до 46% по-малко НСПВ и до 60% по-малко аналгетици при терапия на мускулно-скелетни болки в сравнение с лекарите с конвенционална практика при еднакво добро повлияване на пациентите. [5]

Особено внимание следва да се обърне на третата кохорта – тази на инфекциите на горните дихателни пътища. При лекарите с хомеопатична практика се установява до 57% по-малко

предписване на антибиотици и до 46% по-малко предписване на противовъзпалителни средства в сравнение с другите две групи, при същото добро повлияване на пациентите. [6]

Фиг. 1. Дял на предписването на антибиотици за инфекции на горните дихателни пътища при трите групи на EPI 3 проучването.

Съгласно директивите на СЗО, тези резултати трябва да се имат предвид за подкрепа на мерките за борба с антибиотичната резистентност и снижение на предписването на антимикробни средства.

Мета-анализ на методологията на проучването EPI 3 от 2021 г. показва, че развитието на заболяването на пациенти, проследявани от общопрактикуващ лекар-хомеопат е сравнимо с развитието на заболяването на пациентите, проследявани от общопрактикуващ лекар, употребяващ единствено конвенционални лекарствени средства. При проследяваните от общопрактикуващи лекари-хомеопати консумацията на конвенционални медикаменти е 2-3 пъти по-малко. [7]

4. Изводи

Хомеопатията е широко прилаган метод, част от съвременната интегративна медицина, с дългогодишна история и солидна научна база. Този метод на терапия е ценен и с възможностите на ограничаване на антибиотичното лечение. Съвременните усилия в изследователски аспект трябва да се стремят към разширяването на наличните познания относно фундаменталните основи на хомеопатичната терапия, както и клиничните познания в различни области на приложение.

Библиография

1. Weidenhammer W, Lewith G, Falkenberg T, Fønnebø V, Johannessen H, Reiter B, et al. EU FP7 Project 'CAMbrella' to Build European Research Network for Complementary and Alternative Medicine. Complement Med Res [Internet]. 2011 Apr [cited 2022 Dec 4];18(2):69–76. Available from: <https://www.karger.com/Article/FullText/327310>

2. Илияна Янева, Дора Пачова, Иван Енев, Мариана Ангелчева, Милена Владимирова, Наташка Данова ТК. ХОМЕОПАТИЧНОТО ЛЕЧЕНИЕ В БЪЛГАРИЯ. 2021.
3. Grimaldi-Bensouda L, Abenhaim L, Massol J, Guillemot D, Avouac B, Duru G, et al. Homeopathic medical practice for anxiety and depression in primary care: The EPI3 cohort study. *BMC Complement Altern Med* [Internet]. 2016 May 4 [cited 2022 Dec 4];16(1):1–9. Available from: <https://bmccomplementmedtherapies.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12906-016-1104-2>
4. Grimaldi-Bensouda L, Abenhaim L, Massol J, Guillemot D, Avouac B, Duru G, et al. Utilization of psychotropic drugs by patients consulting for sleeping disorders in homeopathic and conventional primary care settings: The EPI3 cohort study. *Homeopathy* [Internet]. 2015 Jul 1 [cited 2022 Dec 4];104(3):170–5. Available from: <http://www.thieme-connect.com/products/ejournals/html/10.1016/j.homp.2015.05.002>
5. Rossignol M, Bégaud B, Engel P, Avouac B, Lert F, Rouillon F, et al. Impact of physician preferences for homeopathic or conventional medicines on patients with musculoskeletal disorders: results from the EPI3-MSD cohort. *Pharmacoepidemiol Drug Saf* [Internet]. 2012 Oct 1 [cited 2022 Dec 4];21(10):1093–101. Available from: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1002/pds.3316>
6. Grimaldi-Bensouda L, Bégaud B, Rossignol M, Avouac B, Lert F, Rouillon F, et al. Management of Upper Respiratory Tract Infections by Different Medical Practices, Including Homeopathy, and Consumption of Antibiotics in Primary Care: The EPI3 Cohort Study in France 2007–2008. *PLoS One* [Internet]. 2014 Mar 19 [cited 2022 Dec 4];9(3):e89990. Available from: <https://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0089990>
7. Moride Y. Methodological Considerations in the Assessment of Effectiveness of Homeopathic Care: A Critical Review of the EPI3 Study. *Homeopathy* [Internet]. 2022 May 1 [cited 2022 Dec 4];111(2):147–51. Available from: <http://www.thieme-connect.com/products/ejournals/html/10.1055/s-0041-1732335>